

Asia: VN/17998/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sijoituspalvelulain, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Pankin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sijoituspalvelulain, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Lausunto valtiovarainministeriön asiaan (VN/17998/2022), 20.9.2022

Suomen Pankki kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää lausuntonaan seuraavan.

1. Yleistä

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Suomen Pankin lausuntoa koskien luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sijoituspalvelulain, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi. Esitysluonnos koskee hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä ja asetusten (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 sekä direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/858 (asetus) edellyttämiä kansallisia täytäntöönpanotoimia. Luonnokseen sisältyvien lakiehdotusten pääasiallisena sisältönä ja tarkoituksena on tehdä tarvittavat muutokset lakiin mainitun asetuksen edellyttämällä tavalla.

Kuten esitysluonnoksessa on todettu, mainittu asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta. DLT-pohjaisten rahoitusvälineiden kaupankäynti ja selvitys eivät sinänsä edellytä kansallisia täytäntöönpanotoimia. Esityksen mukaan kansallisia säädöksiä on kuitenkin tarpeen täydentää

vastaavasti esimerkiksi siltä osin kuin asetuksella muutetaan voimassa olevia EU-säännöksiä ja kansallisille viranomaisille osoitetaan toimivaltuuksia.

2. Huomiot esitysluonnoksesta

Esitysluonnoksen mukaan asetuksessa säädetään, että toimivaltaisena viranomaisena toimivat samat viranomaiset, jotka on nimetty toimivaltaisiksi viranomaisiksi rahoitusvälineiden markkinat direktiivissä ja arvopaperikeskusasetuksessa.

Voimassa olevan lain mukaan Suomessa toimivaltainen viranomainen rahoitusvälineiden markkinat direktiivin sekä arvopaperikeskusasetuksen valvonnan osalta on Finanssivalvonta. Sen sijaan arvopaperikeskusasetuksen mukaisena toimilupaviranomaisena on valtiovarainministeriö samoin kuin säännellyn markkinapaikan toimiluvan osalta.

Esitysluonnoksessa valitun toteutustavan mukaan on katsottu tarkoituksenmukaiseksi esittää Finanssivalvontaa toimilupaviranomaiseksi DLT-pohjaisen selvitysjärjestelmän osalta asetuksessa tarkemmin mainituissa tilanteissa. Esitysluonnoksen mukaan toimivalta lakiehdotusten 2. ja 3. sisältämien säännösehdoitusten mukaisen erityisluvan myöntämisestä tulisi kuulumaan näin ollen Finanssivalvonnalle. Esityksellä ei ehdoteta muutettavaksi valtiovarainministeriön asemaa voimassa olevan sääntelyn tarkoittamana toimilupaviranomaisena säännellyn markkinapaikan osalta tai arvopaperikeskustoiminnan osalta.

Suomen Pankilla ei sinällään ole huomauttamista ehdotetun toteutustavan suhteen mitä tulee viranomaisten väliseen toimivallan jakoon asetuksen mukaisten erityislupien myöntämisessä. Suomen Pankki toteaa kuitenkin, että ehdotetusta toimivallan jaosta voisi mahdollisesti seurata lainsäädännöllisiä tulkintaepäselvyyksiä esimerkiksi tilanteissa, joissa asetuksessa tarkoitettua toimintaa aikoi harjoittaa yhteisö, jolla ei entuudestaan ole rahoitusmarkkinoilla säännelty toimilupavalvottava. Esimerkiksi tilanteessa, jossa toimija harjoittaisi muuta toimilupaa edellyttävää toimintaa tai myöhemmin aikoi laajentaa toimintaansa asetuksessa tarkoitettun toiminnan ohella, on mahdollista, että toimivalta jakautuisi samanaikaisesti kahden eri viranomaisen välillä. Suomen Pankki pitää tarpeellisena esityksen jatkovalmistelussa ottaa huomioon myös tällaiset tilanteet ja erityisesti sitä koskevan viranomaisten välisen yhteistyön edellytykset.

Riippumatta esityksen jatkovalmistelussa valittavasta toteutustavasta, Suomen Pankki pitää tarpeellisena, että lakiehdotuksilla varmistetaan riittävällä tavalla viranomaisten välinen yhteistyö ja tietojenvaihto myös siltä osin kuin on kyse asetuksessa ja esitysluonnoksessa tarkoitettua erityisestä toiminnasta. Voimassa olevan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 4 §:n mukaan valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan on vaihdettava tietoja mainitussa laissa ja EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tarkoitettujen viranomaistehtäviensä hoitamiseksi. Esitysluonnokseen sisältyvien 2. ja 3. säännösehdoitusten mukaan Finanssivalvonnan on ennen toimilupaa koskevan hakemusasian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta valtiovarainministeriön ja Suomen Pankin lausunto.

Suomen Pankki katsoo, että tietojenvaihtoa koskevan yleisen yhteistyövelvollisuuden ei tulisi rajoittua ainoastaan hakemusasian käsittelyvaiheeseen. Asetuksen tarkoittaman kokeilujärjestelyn hyödyntäminen ei tule vaikuttaa Euroopan keskuspankkijärjestelmän kansallisten keskuspankkien tehtäviin, jotka on vahvistettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa. Tällaisia ovat muun ohella maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistäminen sekä selvitys- ja

maksujärjestelmien tehokkuuden ja vakauden varmistaminen. Edellä lausuttu koskee myös asetuksen soveltamistilanteita.

Kuusinen Miki
Suomen Pankki - Maksujärjestelmät-osasto